

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN 2545-3998
DOI: 10.46763/palim

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ, КНИЖЕВНИ
И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC, LITERARY
AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 5, NO 9, STIP, 2020

ГОД. V, БР. 9
ШТИП, 2020

VOL. V, NO 9
STIP, 2020

ПАЛИМПСЕСТ

**Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања**

PALIMPSEST

**International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research**

**Год. 5, Бр. 9
Штип, 2020**

**Vol. 5, No 9
Stip, 2020**

PALMK, VOL 5, NO 9, STIP, 2020
DOI: <https://doi.org/10.46763/palim209>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,
Република С. Македонија

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД

Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Република С. Македонија

Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Република С. Македонија

Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација

Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација

Георгета Раца, Универзитет Банат, Романија

Астрид Симоне Грослер, Универзитет Банат, Романија

Горан Калоѓера, Универзитет во Ријека, Хрватска

Дејан Дуриќ, Универзитет во Ријека, Хрватска

Шандор Чеглеѓи, Универзитет во Панонија, Унгарија

Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија

Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција

Зеки Ѓурел, Универзитет Гази, Република Турција

Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија

Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија

Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија

Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија

Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина

Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина

Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија

Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија

Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија

Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија

Татјана Ѓурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија

Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија

Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција

Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција

Регула Бусин, Швајцарија

Нагале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија

Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,
Republic of N. Macedonia

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, United States of America
Tole Belcev, Goce Delcev University, Republic of N. Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delcev University, Republic of N. Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Georgeta Rata, Banat University, Romania
Astrid Simone Grosler, Banat University, Romania
Goran Kalogjera, University of Rijeka, Croatia
Dejan Duric, University of Rijeka, Croatia
Sándor Czegledi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Zeki Gurel, GAZI University, Republic of Turkey
Elena Daradanova, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University "St. Kliment Ohridski", Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercruysse, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Драгана Кузмановска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Даница Гавриловска-Атанасовска (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. фах 201
МК-2000 Штип, С. Македонија

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Dragana Kuzmanovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Danica Gavrilovska-Atanasovska (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST

EDITORIAL COUNCIL

Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip, N. Macedonia

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

BIBLIOGRAPHIC INFORMATION

Journal Name	PALIMPSEST International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research
Abbreviation	PALMK
ISSN (print)	2545-398X
ISSN (online)	2545-3998
Knowledge field:	UDC 81
UDC code	UDC 82 UDC 008
Article Format	HTML/ PDF; PRINT/ B5
Article Language	Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish, Italian
Type of Access	Open Access e-journal
Type of Review	Double-blind peer review
Type of Publication	Electronic version and print version
First Published	2016
Publisher	Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip, Republic of N. Macedonia
Frequency of Publication	Twice a year
Subject Category	Language and Linguistics, Literature and Literary Theory, Education, Cultural Studies
Chief Editor	Ranko Mladenoski
Country of Origin	Republic of N. Macedonia
Online Address	http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL
E-mail	palimpsest@ugd.edu.mk
Profiles	Academia.edu https://www.ugd.academia.edu/PALIMPSESTПАЛИМПСЕСТ Research Gate https://www.researchgate.net/profile/Palimpsest_Palimpsest2 Facebook Palimpsest / Палимпсест Twitter https://twitter.com/palimpsest-22 SCRIBD https://www.scribd.com/user/359191573/Palimpsest-Палимпсест BIBLIOGRAPHIC

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

11 ПРЕДГОВОР

Билјана Ивановска, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Biljana Ivanovska, editor of “Palimpsest”

ЈАЗИК / LANGUAGE

15 Milena Sazdovska-Pigulovska

DEFINITION AND CLASSIFICATION OF PHRASEOLOGICAL EXPRESSIONS AND PROBLEMS OF IDIOMATIC EQUIVALENCE IN TRANSLATION

29 Милена Касапоска-Чадловска

НЕКОИ ФРАНЦУСКИ КОНСТРУКЦИИ СО НЕЗАДОЛЖИТЕЛЕН АТРИБУТ НА ДИРЕКТЕН ОБЈЕКТ И НИВНИТЕ МАКЕДОНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Milena Kasaposka-Chadlovska

SOME FRENCH CONSTRUCTIONS WITH OPTIONAL DIRECT OBJECT ATTRIBUTE AND THEIR MACEDONIAN EQUIVALENTS

41 Mariantonia Tramite

HIKIKOMORI: ANALISI LINGUISTICA E PROPOSTE DI TRADUZIONE IN LINGUA ITALIANA DI UN NEOLOGISMO 2.0

Mariantonia Tramite

HIKIKOMORI: LINGUISTIC ANALYSIS AND TRANSLATION SUGGESTIONS IN ITALIAN LANGUAGE OF A 2.0 NEOLOGISM

53 Eleonora Fois

THE RENDITION OF METAPHORS AND THE TRANSLATOR'S INFLUENCE IN THE ENGLISH TRANSLATION OF GRAZIA DELEDDA'S LA MADRE

67 Gülşen Yılmaz

“SÜNGÜ” KELİMESİNİN ETİMOLOJİSİ ÜZERİNE

Gülşen Yılmaz

THE ETYMOLOGY OF THE WORD “SÜNGÜ”

75 Марија Леонтик

ЗБОРОВНИТЕ ГРУПИ СО ПОСТПОЗИЦИЈА ВО ТУРСКИОТ ЈАЗИК И НИВНОТО ПРЕДАВАЊЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Marija Leontik

WORD GROUPS WITH A POSTPOSITION IN TURKISH LANGUAGE AND THEIR EQUIVALENCE IN MACEDONIAN LANGUAGE

- 87 Виолета Јанушева**
ПЕРИФРАЗИТЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК
Violeta Janusheva
THE PERIPHRASES IN MACEDONIAN STANDARD LANGUAGE
- 99 Silvana Neshkovska**
THE RHETORIC BEHIND POLITICAL RESIGNATION SPEECHES
- 113 Мери Лазаревска**
НИТУ АНГЛИСКИ НИТУ МАКЕДОНСКИ (КРАТКА АНАЛИЗА
НА АНГЛИЗМИТЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И НИВНА /НЕ/
ОПРАВДАНОСТ)
Meri Lazarevska
NEITHER ENGLISH NOR MACEDONIAN (SHORT ANALYSIS OF THE
ENGLISH BORROWINGS IN THE MACEDONIAN LANGUAGE AND THEIR
/NON/JUSTIFICATION)

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

- 123 Chiara Fusco**
VICO E LA CONTEMPORANEITÀ: VISIONI DELLA LETTERATURA IN
VICO, QUASIMODO E MONTALE
Chiara Fusco
VICO AND CONTEMPORANEITY: VISIONS OF LITERATURE IN VICO,
QUASIMODO AND MONTALE
- 135 Mirko Mondillo**
«ADESSO TU MI DICI COSA VUOI FARE DI ME». TIMIRA. ROMANZO
METICCIO E L'IPERMODERNO ITALIANO
Mirko Mondillo
«NOW YOU TELL ME WHAT YOU WANT TO DO ABOUT ME». TIMIRA.
ROMANZO METICCIO AND THE ITALIAN HYPERMODERNITY
- 149 Marcella Di Franco**
IL LIRISMO NOSTALGICO E L'ALIENAZIONE MODERNA IN CORRADO
ALVARO
Marcella Di Franco
NOSTALGIC LYRISM AND MODERN ALIENATION IN CORRADO ALVARO
- 161 Марија Ѓорѓиева Димова**
МЕМОРИЈАТА НА РОМАНОТ, РОМАНОТ КАКО МЕМОРИЈА
Marija Gjorgjieva Dimova
THE MEMORY OF THE NOVEL, THE NOVEL AS A MEMORY

- 171 Славчо Ковилоски**
КРВТА НЕ Е ВОДА: НАРОДНАТА ПЕЈАЧКА ДАФА ЦЕПЕНКОВА
Slavcho Koviloski
BLOOD IS THICKER THAN WATER - THE INTERPRETER OF FOLK SONGS: DAFA CEPENKOVA
- 179 Маријана Горгиева-Ристевска, Ранко Младеноски**
СЕМИОЛОГИЈА НА НЕАНТРОПОМОРФНИОТ ЛИК ВО РОМАНОТ „ЌЕРКАТА НА МАТЕМАТИЧАРОТ“ ОД ВЕНКО АНДОНОВСКИ
Marijana Gorgieva-Ristevska, Ranko Mladenoski
THE SEMIOLOGY OF THE NON-ANTHROPOMORPHIC CHARACTERS FROM THE NOVEL “THE MATHEMATICIAN’S DAUGHTER” BY VENKO ANDONOVSKI
- КУЛТУРА / CULTURE**
- 193 Ана Stefanovska**
VIRTUAL REALITY AND READING CITIES: GPS-BASED APPLICATIONS AS A NEW FORM OF LITERARY TOURISM
- 201 Оља Стојкова**
ПРЕДАТОРСКО ИЗДАВАШТВО
Olja Stojkova
PREDATORY PUBLISHING
- 213 Екатерина Намичева, Петар Намичев**
ТРАДИЦИОНАЛНАТА АРХИТЕКТУРА – МОДЕЛИ НА ЗАШТИТА И ЗАЧУВУВАЊЕ НА ФУНКЦИЈАТА
Ekaterina Namicheva, Petar Namichev
TRADITIONAL ARCHITECTURE – MODELS OF PROTECTION AND PRESERVATION OF FUNCTION
- МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY**
- 225 Нина Даскаловска**
ПРИОДИ И АКТИВНОСТИ ЗА ИНТЕГРИРАЊЕ НА ВОКАБУЛАРОТ ВО НАСТАВАТА
Nina Daskalovska
APPROACHES AND ACTIVITIES FOR INTEGRATING VOCABULARY IN LANGUAGE INSTRUCTION
- 239 Blerina Nuhi, Brikena Xhaferi**
EVALUATING CRITICAL THINKING COMPONENT OF HIGH SCHOOLS IN SKOPJE

253 Arbnora Sulejmani, Brikena Xhaferi

TECHNIQUES WHICH PROMOTE CRITICAL THINKING IN ELT – A STUDY CONDUCTED IN HIGH SCHOOLS OF SKOPJE

265 Марија Гркова

ОБЈЕКТИВНИ ТЕСТОВИ ЗА МЕРЕЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ И ТЕСТИРАЊЕТО ВО НАСТАВАТА

Marija Grkova

THE CLASSROOM TEST AND THE OBJECTIVE TESTS FOR MEASURING STUDENTS ACHIEVEMENTS

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

277 Кирил Трајчев

РУСКАТА ПОТРАГА ПО БОЖЈАТА МУДРОСТ

Kiril Trajchev

RUSSION QUEST FOR THE WISDOM OF GOD

291 Monika Zázrivcová

COMPTE-RENDU : « LES INTERFÉRENCES LINGUISTIQUES DU FRANÇAIS SUR LE SLOVAQUE. L'EXEMPLE DU SYSTÈME VERBAL », PAR LUCIA RÁČKOVÁ ET FRANÇOIS SCHMITT

Monika Zázrivcová

REVIEW: “LES INTERFÉRENCES LINGUISTIQUES DU FRANÇAIS SUR LE SLOVAQUE. L'EXEMPLE DU SYSTÈME VERBAL” (FRENCH LINGUISTIC INTERFERENCES ON SLOVAK. THE EXAMPLE OF THE VERBAL SYSTEM), BY LUCIA RÁČKOVÁ AND FRANÇOIS SCHMITT

295 Ранко Младеноски, Софија Иванова

СОВРЕМЕНАТА КНИЖЕВНОСТ МЕЃУ ЗАПАДНИОТ АНТРОПОЦЕНТРИЗАМ И ИСТОЧНАТА ТЕОДИЦЕЈА

Ranko Mladenoski, Sofija Ivanova

CONTEMPORARY LITERATURE BETWEEN ANTHROPOCENTRISM AND EASTERN THEODICY

ДОДАТОК / APPENDIX

311 ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ

ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“

CALL FOR PAPERS

FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

ПРЕДГОВОР

Почитувани читатели,

Со објавувањето на деветтиот број на списанието „Палимпсест“ се одбележува и потврдува неговото петгодишно постоење. Тековниот број на ова списание обработува теми кои се однесуваат на областите јазик, книжевност, методика на наставата и културологија и тие се напишани на македонски, англиски, италијански и турски јазик. Тематските области што ги покриваат овие статии се доволно разнолики да го привлечат вниманието на нашите колеги, наставници, студенти, но и доволно мотивирачки да го одржат современиот чекор со актуелните феномени на истражување од горенаведените области. Од објавените трудови во овој број како најбројни се јавуваат авторите од Македонија (Милена Саздовска-Пигуловска, Милена Касапоска-Чадловска, Марија Леонтиќ, Виолета Јанушева, Силвана Нешковска, Мери Лазаревска, Марија Ѓорѓиева Димова, Славчо Ковилоски, Маријана Ѓорѓиева-Ристевска, Ана Стефановска, Оља Стојкова, Екатерина Намичева, Петар Намичев, Нина Даскаловска, Блерина Нухи, Арбнора Сулејмани, Брикена Џафери, Марија Ѓркова, Кирил Трајчев, Ранко Младеноски, Софија Иванова), потоа од Словачка Моника Зазривчова (Monika Zázrivcová), од Австрија Мариантониа Трамита (Mariantonia Tramite), од Италија Елеонора Фоа (Eleonora Foïs), Кјара Фуско (Chiara Fusco), Мирко Мондило (Mirco Mondillo), Марчела ди Франко (Marcella Di Franco) и од Турција Ѓулшен Јилмаз (Gülşen Yılmaz).

Доминантен јазик на статиите во овој број е македонскиот јазик, што го толкувам како наш стремеж во борбата за негово негување и зачувување како наше најголемо културно наследство, како и желбата и намерата обработените тематски содржини да бидат лесно достапни за сите заинтересирани на територијата на целата наша држава. Сепак, се јавува неопходност и од актуелизација и популаризација и на другите јазици, што укажува на фактот дека светот на јазиците е огромен и дека многу аспекти од јазиците треба да се анализираат и да се објаснат. Тоа ја покажува важноста и значењето на странските јазици во современите емпириски текови во науката за јазикот, во науката за книжевноста, методиката на наставата и во културологијата.

Како резултат на електронската достапност на ова списание и на активностите на Уредувачкиот одбор, Редакцискиот совет, рецензентите, јазичните и техничките уредници, горди сме да истакнеме дека присуството на научноистражувачки статии од различни земји од светот говори за неговата актуелност и популарност. Сите што се вклучени во создавањето на ова списание несебично се ангажираат за неговото подобрување и со своите сугестии и добронамерни критики и дискусии влијаат доволно инспиративно да привлечат современи и модерни истражувачки публикации кои ќе најдат на уште поголема читателска публика во иднина, со што современите истражувања ќе бидат широко достапни и ќе овозможат размена на знаења, идеи, како и на научни и стручни достигнувања.

Билјана Ивановска, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Dear readers,

The ninth issue of “Palimpsest” marks and confirms the journal’s five year existence. The current issue of the journal covers topics related to the fields of language, literature, teaching methodology and culturology, and they are written in Macedonian, English, Italian and Turkish. The thematic areas covered by these articles are diverse enough to attract the attention of our colleagues, teachers and students, and at the same time motivating enough to keep up with the current phenomena of research in the aforementioned areas. From the published articles in this issue, the authors from Macedonia appear as the most numerous, such as Milena Sazdovska-Pigulovska, Milena Kasaposka-Chadlovska, Marija Leontik, Violeta Janusheva, Silvana Neshkovska, Meri Lazarevska, Marija Gjorgjieva Dimova, Slavco Koviloski, Marijana Gorgieva-Ristevska, Ana Stefanovska, Olja Stojkova, Ekaterina Namicheva, Petar Namichev, Nina Daskalovska, Blerina Nuhi, Arbnora Sulejmani, Brikena Xhaferi, Marija Grkova, Kiril Trajcev, Ranko Mladenoski, Sofija Ivanova, then from Slovakia Monika Zázrivcová, from Austria Mariantonina Tramite, from Italy Eleonora Fois, Chiara Fusco, Mirco Mondillo, Marcella Di Franco and from Turkey Gülşen Yılmaz.

The dominant language of the articles in this issue is the Macedonian language, which I recognize as our aspiration in the struggle for its nurturing and preservation of our greatest cultural heritage, as well as the desire and intention to make the thematic contents to be easily accessible to anyone concerned throughout our country. However, there is a need for actualization and popularization of other languages, which points to the fact that the world of languages is vast, therefore, many aspects of languages ought to be analyzed and explained. This actually proves the importance and significance of foreign languages in contemporary empirical currents in the science of language, literature, teaching methodology and culturology.

As a result of the electronic availability of this journal and the activities of the Editorial board, the reviewers, the linguistic and technical editors, we are proud to point out that the presence of scientific research articles written by authors from different countries of the world speaks of its relevance and popularity. Everyone involved in the creation of this journal is selflessly committed to its improvement and with their suggestions, well-intentioned reviews and discussions influence the submission of contemporary and modern research articles that will attract even a larger readership in the future, so that contemporary research will be widely available and will enable the exchange of knowledge, ideas, as well as scientific and professional achievements.

Biljana Ivanovska, Editor of Palimpsest

ПРЕДАТОРСКО ИЗДАВАШТВО

Оља Стојкова

НУБ „Св. Климент Охридски“, Скопје
olja.stojkova@gmail.com

Апстракт: Подемот и развојот на електронската издавачка продукција го следи и развојот на отворениот пристап до информации. Отворениот пристап (анг. Open access) до електронските изданија им овозможува на корисниците слободно да пристапат и да ги користат на овој начин објавените научни трудови. Овој тип на издаваштво нуди низа предности, меѓутоа отвора и можности за злоупотреба. Појавата на предаторски (лажни) изданија и издавачи е една од нив. Овој тип на изданија датира од пред околу десетина години и тие претставуваат сериозен проблем за научноистражувачкиот кадар, со оглед на тоа што трудовите испратени на издавач-предатор се веќе изгубени научни трудови. Покрај предаторските списанија, во последно време мошне се актуелни и предаторските конференции кои, во суштина, претставуваат профитабилни, нискоквалитетни академски состаноци кои ги користат истражувачите за да ги споделат и да ги презентираат своите научни истражувања. Целта на овој труд е да се даде појасна слика за предаторските издавачи, за предаторските списанија и за предаторските конференции, со цел истражувачите полесно да ги препознаат и да ги заштитат своите научни трудови.

Клучни зборови: *електронско издаваштво, предаторски издавачи, предаторски списанија, предаторски конференции, отворен пристап, истражувачи.*

Вовед

Стандардна дефиниција за предаторското или лажното издаваштво не постои, но во суштина тоа е експлоативен модел на издаваштво кој подразбира наплата на такси на авторите за објавување на нивните трудови, без нивна проверка во поглед на квалитетот и легитимноста и без обезбедување на други уреднички и издавачки услуги како што тоа го прават легитимните академски списанија, без разлика дали имаат отворен пристап или, пак, немаат. Издавачите на предаторски изданија, исто така, можат да им понудат на авторите и членство во редакцискиот одбор на списанието или улога на рецензенти на трудовите. Тие се сметаат за предатори, бидејќи научниците се измамени да објавуваат трудови во нив, иако списанието е со лош квалитет и се служи и со измама. Предаторското издаваштво и предаторските изданија се релативно нов поим и научноистражувачкиот кадар во нашата земја не е доволно информиран за нив, а новите научници од земјите во развој се особено изложени на ризик да бидат заведени од страна на овој тип на издавачи.

Отсуството на договорена дефиниција и јасно разграничување на карактеристиките на овој тип списанија е еден од факторите за нивниот подем. Во недостаток на јасна дефиниција, многу е тешко засегнатите субјекти, како што се финансиерите и истражувачките институции, да заземат експлицитен став за заштита на нивниот труд од поднесување и објавување во овој тип на списанија, а исто така, доколку карактеристиките на предаторските списанија не се разграничени, тешко е да се преземе нешто околу едукацијата на истражувачите, со цел да ги избегнат нив. Освен терминот „предаторски“, во литературата може да се сретнат и други термини како измамнички, сомнителни или „темни“ списанија (dark journals).

Термините „предаторско издаваштво“ (predatory publishing) и „предаторски изданија“ за прв пат се воведени од Џефри Бил (Jeffrey Beall), американски универзитетски библиотекар, кој го проучувал и го анализираше овој тип на списанија со слободен пристап. Прв пат Џефри Бил се соочил со оваа проблематика во 2008 година, кога добил повеќе барања од сомнителни списанија за членство во нивните редакциски одбори, а електронските пораки кои ги добивал содржеле бројни граматички грешки. Врз основа на своите истражувања, Бил објавил листа со предаторски издавачи на својот блог <http://scholarlyoa.com>, која во 2011 година броела 18 сомнителни издавачи, а во декември 2016 година овој број пораснал на 923. Покрај тоа, Бил пресметал дека предаторските списанија со отворен пристап објавуваат 5-10 % од сите слободно достапни научни трудови, а најмалку 25 % од списанијата со слободен пристап се предаторски.

Предаторски издавачи и предаторски списанија

Обидите да се даде конкретен опис на предаторските издавачи честопати се критикувани како нецелосни, односно имаат карактеристики кои може да бидат својствени и за легитимните издавачи на научни публикации. Некои од дефинициите за предаторското издаваштво велат дека тоа е издаваштво каде што на авторите им се наплаќа одреден износ за прифаќање и објавување на научните трудови, без да им бидат понудени услуги како рецензирање и уредување на научните трудови. Вообичаени карактеристики кои во доволна мера може да укажат дека станува збор за предаторско издание се:

- скриени или недоволно јасни износи кои авторот треба да ги уплати за публикување на својот труд;
- недостаток на квалитетна рецензија на трудовите од страна на експерти од конкретната научна област;
- гаранција за прифаќање или давање на ветување дека за многу краток период ќе се објави трудот – на пример, за една седмица или за 48 часа. (*COPE Discussion Document: Predatory Publishing*, 2019, p. 4).

Со оглед на претходното, како главен показател за овој тип на изданија може да се смета тоа што нема никаква контрола или, пак, таа е минимална во однос на квалитетот на научниот материјал во публикацијата (слично на практиката во „жолтиот печат“). Покрај ова, карактеристично за овие издавачи е што се мошне агресивни при испраќањето на барања по електронска пошта

до потенцијалните автори за подготовка на материјали, за теми кои не се предмет на истражување на засегнатите автори. Неретко издавачите на предаторски изданија објавуваат и плагијати во делот на архивата или им прифаќаат на авторите веќе објавени научни трудови или трудови со сомнителна содржина, со цел да прикажат богата содржина на своите публикации. Ова е сериозен проблем и претставува кршење на авторските права. Посебен проблем се јавува доколку авторите се обидат да ги повлечат своите доставени трудови до овие издавачи. Во овие случаи, нивните барања се игнорираат, а многу често на авторите им се бараат многу високи суми за повлекување на трудовите, ако воопшто одговорат на барањето.

Објавувањето на „црни листи“ со предаторски списанија некои го сметаат за корисен потег, но одредени организации, како на пример Directory of Open Access Journals (DOAJ) кои, патем, претпочитаат да го користат терминот „сомнителен“ наместо „предаторски“, на својата веб-страница потенцираат дека не веруваат во црни списоци и не разговараат со јавноста околу деталите во врска со одредени издавачи или списанија, без разлика дали тие се дел од DOAJ или не се. Во секој случај, доколку од нив се побара, нудат совети како одредено списание да го подобри квалитетот за да ги исполни нивните високи критериуми. При поднесена апликација од одредено списание за негово вклучување во оваа база на податоци, се трудат што е можно пообјективно да го разгледаат, со тоа што вклучуваат 4 индивидуи, а за потешките случаи се дискутира на состаноците на тимот. (*What is DOAJ's policy on "predatory" publishers and journals?*).

Некои истражувачки организации и научни работници имаат објавено листа на знаци кои може да укажат дали одредено списание е предаторско или легитимно. Многу од овие знаци се спротивни на Принципите на транспарентност и најдобрите практики во научното издаваштво (Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing), дадени од Committee on Publication Ethics (COPE), Directory of Open Access Journals (DOAJ), Open Access Scholarly Publishers Association (OASPA) и World Association of Medical Editors (WAME), така што следејќи ги овие принципи, можеби најблиску би се одредиле и најважните карактеристики на предаторските списанија:

- *веб-страницата* на предаторските списанија, наместо да даде информации со кои се докажува дека се преземени сите мерки во врска со обезбедувањето на високи етички и професионални стандарди, содржи неточни податоци во врска со: ISSN ознаката, која може да недостасува или да се користи некоја која е веќе доделена на друга сериска публикација; бројот на наводно одбиени трудови; факторот на влијание на списанието (Impact Factor), кој е директно поврзан со цитираноста на трудовите на конкретното списание во други релевантни списанија; индексираноста на списанието во афирмирани бази на податоци или членство во научноистражувачки организации;
- *називот на списанието*, кој во принцип треба да е оригинален, кај предаторските списанија може да биде ист или многу сличен со називот на веќе постоечко реномирано списание. На овој начин предаторските издавачи се обидуваат да ги збунат и да ги измамаат

потенцијалните автори да аплицираат со нивните трудови во лажното списание. На пример, хипотетички, доколку називот на одредено реномирано списание е “Journal of Epistemological Existentialism”, називот на предаторското списание би бил “International Journal of Epistemological Existentialism” или “Journal of Epistemological Existentialism A”;

- во поглед на *процесот на рецензирање* на содржините на списанието, на веб-страницата треба да се дадени прецизни информации за тоа дали самото списание е рецензирано или не е и како тече постапката на рецензија, која во суштина значи добивање на совети за одредени трудови од страна на рецензенти кои не се дел од уредувачкиот одбор. Притоа, кај легитимните списанија не би требало да има гаранција дека сите трудови ќе бидат прифатени или дека периодот на рецензирање ќе биде многу краток. Кај предаторските списанија овие информации или недостасуваат или се лажни и погрешни, а времето за рецензија е многу кратко;
- информациите во врска со *сопственоста и управувањето* со списанието треба да се јасни и недвосмислени, а не лажни и погрешни, што е случај кај предаторските списанија;
- научните и стручните списанија треба да имаат *редакција или управувачко тело* во чиј состав влегуваат признати експерти од областа која ја обработува списанието. Комплетните имиња на овие членови, како и други податоци поврзани со нивната стручност, треба да бидат достапни на веб-страницата на списанието. Кај предаторските списанија овие податоци или недостасуваат или се лажни и несоодветни за едно научно списание;
- информациите на веб-страницата во врска со *редакцискиот тим и контактот на редакцијата* кај легитимните списанија се комплетни, односно ги содржат целосните имиња и податоци за уредниците на списанието, како и контактот на редакцијата, вклучувајќи и целосна адреса. Можеби првата проверка која треба да се направи кај публикациите за кои постои сомнеж дека се предаторски/лажни е научниот статус на главниот и одговорен уредник. Честопати таков податок не постои, не може точно да се идентификува или нема соодветни академски квалификации за уредникот како информација за вработувањето или релевантно искуство во конкретната област. Издавачот, кај овие изданија, во исто време може да е и сопственик или, пак, главен и одговорен уредник. Неретко редакцијата има непрофесионална адреса на електронска пошта, како што е gmail.com или yahoo.com и необична поштенска адреса на организацијата/редакцијата, како што е PO Boxes. Во редакцијата на предаторските списанија може да се најдат имиња на еминентни научни работници од конкретната научна област, иако тие не дале дозвола за тоа или воопшто претходно не биле консултирани. Барањата на научните работници да бидат повлечени нивните имиња од листата на редакцијата се игнорираат;

- информациите во врска со *авторските права* и нивната заштита треба да бидат дадени во упатствата доставени до авторите, а сопственикот на авторското право треба да биде наведен во сите објавени статии и во html и во pdf-верзиите. Доколку на авторите им е дозволено да објавуваат трудови под лиценца на Creative Commons, тогаш треба да се истакнат и сите други специфични барања. Ваквите информации кај предаторските списанија недостасуваат или се комплетно нејасни;
- *авторските такси* и воопшто сите надоместоци што се потребни за обработка или објавување на трудовите треба да се јасно воочливи на веб-страницата на списанието или да им се дадат тие информации на потенцијалните автори пред да почнат со подготовка на својот труд. Доколку не постојат такви надоместоци, тоа треба да биде нагласено. Кај предаторските списанија оваа информација или е нејасна или воопшто не е дадена, а честопати е составен дел на известувањето до авторот за прифаќање на неговиот труд, како услов за неговото прифаќање;
- издавачите и уредниците на легитимните списанија преземаат разумни постапки во врска со *идентификација и справување со недолжно однесување во истражувањето*, како на пример, објавување на плагијати, манипулации при цитирање или фалсификување/измислување на податоци. Ваквите постапки во никој случај не треба да бидат дозволени од страна на издавачот и уредниците, а начинот на справување со нив треба да биде точно дефиниран. Кај предаторските списанија не се опишува начинот на справувањето со случаите каде што дошло до кршење на законот;
- списанието, покрај преостанатите елементи, би требало да има определени *правила на етика на објавување* кои ги опфаќаат прашањата во врска со: авторството, начинот на постапување со доставените жалби, судирот на интереси, споделувањето и обновувањето на податоци, етичкиот надзор, интелектуалната сопственост и можностите за дискусии и корекции по објавувањето на списанието, кои кај предаторските списанија воопшто не се спомнуваат;
- *периодичноста* на списанието треба да биде јасно дефинирана и објавена, но кај предаторските списанија таа или не е дефинирана или не се совпаѓа со наведениот распоред на објавување на веб-страницата;
- информациите во врска со начинот на *пристап* до списанието и поединечните трудови, како и евентуалната претплата, треба да се точно наведени на веб-страницата, но кај предаторските списанија недостасуваат овие информации или, пак, содржините на одредени трудови воопшто не се достапни;
- *архивирањето*, односно обезбедувањето копија и пристап до содржините на списанието преку одредени сервиси, како на пример CLOCKSS или PubMedCentral, во случај списанието да престане да се објавува, е исто така карактеристика која недостасува кај предаторските списанија, иако постои информација на веб-страницата

- која го тврди спротивното;
- информациите во врска со *изворите на приход* како авторски такси, претплати, рекламирање, институционална и организациска поддршка, би требало да бидат објавени на веб-страницата на списанието или соопштени на некој друг начин, а таксите за објавување или откажување не би требало да влијаат врз одлуката на уредникот, што не е случај кај предаторските списанија;
  - кај предаторските списанија политиката на *рекламирање* не е дадена, односно не е дефинирано кои видови на реклами би се објавувале и кој би одлучувал во врска со тоа или рекламите се поврзани со одлуките на уредувачкиот одбор и се интегрирани во објавените содржини, што е спротивно на принципите на легитимните списанија;
  - сите активности на *директен маркетинг*, вклучувајќи го и прибирањето на трудови, треба да бидат соодветни, добро насочени и ненаметливи, но кај предаторските списанија овие активности се мошне агресивни, а информациите во врска со издавачот и списанието се лажни и збунувачки за читателите и авторите. (*COPE Discussion Document: Predatory Publishing*, 2019; *Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing*, Version 3, 2018).

Проблематиката со предаторските издавачи многупати е анализирана и истражувана, а резултат од тоа се бројни научни и истражувачки трудови, со цел да се најде начин на кој ќе се предупредат и заштитат научните работници. Во светот постојат преку 90 листи со наслови за кои постои сомнеж дека се предаторски списанија, меѓутоа тоа е преголема бројка за авторите. Членството на списанието во агенции како COPE (Committee on Publication Ethics), Web of Science или, доколку тоа е наведено во листата на DOAJ (Directory of open Access Journal), не е гаранција дека станува збор за легитимно списание. Предаторските списанија изнаоѓаат разни начини да навлезат во овие списоци, а новите списанија се обврзани да објавуваат најмалку една година пред да можат да аплицираат за индексирање во овие бази на податоци. (Grudnewicz et al., 2019).

Интересен е фактот што некои автори, и покрај тоа што имаат сознанија дека некое списание е предаторско, аплицираат со своите трудови. Според некои истражувања во областа на медицината, 75 % од авторите во предаторските списанија се од Азија и од Африка. (Crotty, 2017). Се претпоставува дека причината за ова се критериумите при одлучување за назначување и унапредување на научните работници во академските институции на земјите од овие региони. Имено, според нивните критериуми, доволен услов за напредување во кариерата е научниот работник да има објавено труд во списание кое е меѓународно или не се издава во неговата матична земја, а не во списание со импакт фактор, списание индексирано во Medline или Web of Science или списание коешто е на листата на DOAJ. Исполнувањето на овие услови најлесно и најбрзо го овозможуваат предаторските списанија, па со оглед на тоа и однесувањето на авторите се чини рационално. Земајќи го предвид претходново, изгледа дека сепак главна причина за појавата на овој тип издаваштво не е отворениот пристап (Open

Access) до документи, туку академскиот систем кој ги одредува правилата за напредување и финансирање. Значи, кога размислуваме за предаторските изданија, не може да се смета дека само чесните автори се „жртви“ на оваа појава, туку и отворениот пристап (Open Access) до документи кој е неоправдано оцрнет, а од друга страна нуди многу поволности и, секако, општата јавност, чија доверба во науката е поткопана.

Со оглед на претходното, произлегува дека решението на овој проблем би требало да се очекува од академските институции преку вложување на сериозни напори за академски надзор и вистинска процена на квалитетот и на резултатите од истражувањата. Како земја која забележала најголем напредок во справувањето со предаторските изданија, а притоа земајќи предвид дека најзасегнати од овој проблем се земјите во развој, се истакнува Индија. Во неодамна објавеното интервју во *India's Fight Against Predatory Journals* на новинарката *Tao Tao* со *Bhushan Patwardhan*, биомедицински истражувач, професор по здравствени науки на индискиот универзитет *Savitribai Phule Pune University (SPPU)* и воедно основач и главен уредник на списанието *Journal of Ayurveda and Integrative Medicine* во издание на Elsevier, се презентирани мерките кои се преземени на овој Универзитет за решавање на проблемот со предаторските списанија. (Тao, 2020). На Универзитетот бил формиран Конзорциум за академско истражување и етика, составен од неколку тела кои за постигнување на целта дејствувале од различни аспекти. Првична задача на Конзорциумот била да направи листа на легитимни списанија во кои на наставниот кадар, научниците и истражувачите им се препорачува да ги објавуваат своите трудови. Условите за застапеност на одредено списание на оваа листа биле точно одредени, односно бил утврден протокол за анализа низ кој треба да помине секој наслов. Ажурирањето на оваа листа се прави четири пати годишно, а доколку се забележи дека некое списание добива карактеристики на предаторско, веднаш се отстранува од листата. Покрај тоа, одлуките во врска со академското вреднување и оценување на наставниот и научноистражувачкиот кадар се базирале исклучиво на квалитетот на истражувачката работа, а не само на бројот на објавени трудови. Од тој аспект, објавените трудови во предаторски списанија не се земале предвид при изборот, напредувањето, доделувањето на стипендии или кредити во кој било облик. На овој начин би требало да се обесхрабрат авторите да ги објавуваат своите трудови во предаторски списанија за да го постигнат напредувањето во кариерата на брз и лесен начин. Интересен е фактот што во рамките на активностите на овој Конзорциум, како превентивна мерка, посебно внимание се посветува на зголемувањето на свеста кај истражувачите, особено кај помладите, да стојат подалеку од предаторските списанија при нивната научноистражувачка работа. За таа цел Конзорциумот организира семинари и конференции на кои се разговара за важноста на академскиот интегритет, па дури и воведува курс на истата тема, кој е задолжителен услов за одбрана на докторскиот труд.

Како најпрепорачан метод при оценката на списанијата, а притоа поддржан од BioMed Central, COPE, DOAJ, ISSN International Centre, LIBER и други реномирани организации, е кампањата „Think. Check. Submit” –

Размисли. Провери. Прифати. (Види извор: *Think. Check. Submit*). Главната цел на оваа кампања е секој истражувач да одговори на одреден број прашања, пред да донесе заклучок дали одреден издавач е предаторски, односно дали да аплицира со својот труд во одредено списание. Имено, се бараат одговори на прашањата: „Дали вие или вашите колеги го познавате списанието?; Дали може лесно да го идентификувате и да го контактирате издавачот?; Дали е објаснет процесот на рецензирање на трудовите?; Дали статиите се индексирани во сервисите кои ги користите?; Дали се експлицитно дадени авторските такси?; Дали познавате некого од членовите на редакцијата?“. Доколку овие одговори се позитивни, во тој случај може да се смета дека списанието е легитимно и авторот може слободно да го објави својот труд.

Предаторски конференции

Аналогно на предаторските списанија, во последниот период е забележана и појавата на предаторските конференции. Предаторските конференции се профитабилни, нискоквалитетни академски состаноци кои ги искористуваат истражувачите за да ги споделат и да ги презентираат своите истражувања. Организаторите на вакви конференции обично не се секогаш мали организации, бидејќи за остварување на својата цел, односно заработка на што е можно повеќе пари, потребна е добра понуда и организацијата на конференцијата. Со оглед на порастот на бројот на предаторски конференции и сè пософистицираните организации кои ги нудат, се наложува потребата и од дефинирање на критериуми за идентификување на вакви настани. Генерално, класифицирањето на одредена конференција како предаторска може да се направи врз основа на следниве критериуми:

- лажни информации: на веб-страницата или во пораката добиена по електронска пошта е нагласено дека станува збор за непрофитабилна конференција, меѓутоа самиот организатор е профитабилна компанија; имињата на членовите на организациските одбори и другите тела се наведени без нивно знаење; лажно тврдење дека одредени универзитети или други организации се партнери или спонзори на конференцијата; листа на адреси или телефонски броеви кои се лажни или непостоечки;
- непостоечка или неадекватна рецензија на трудовите: на овие конференции вообичаено не постои рецензија на трудовите или често е задолжено едно лице за сите пристигнати трудови од различни области, иако не е стручно или специјализирано; рецензирањето на трудовите не е независно, односно се врши од страна на организаторот или сопственикот на конференцијата; рецензентите чии имиња се дадени на веб-страницата на конференцијата прегледуваат трудови кои се надвор од нивното поле на истражување;
- висока котизација за присуство на конференцијата (во споредба со котизациите на други конференции, учесниците, а особено излагачите, треба да уплатат еноормно високи надоместоци);
- конференцијата е претерано обемна: организаторот одржува повеќе конференции во исто време; истата конференција се одржува

- повеќепати годишно во различни градови; една организација организира конференции за различни области на истражување;
- испратените трудови до конференцијата се прифаќаат многу брзо (рокот за разгледување и прифаќање/одбивање на трудовите е многу краток, обично една седмица, а понекогаш трудовите се прифаќаат и пред завршување на дадениот рок);
  - редовно продолжување на рокот за испраќање на трудови до конференцијата;
  - поврзување со други предаторски конференции или списанија (трудовете од конференцијата се објавуваат во предаторски или сомнителни списанија; презентерите, модераторите или уредниците на конференцијата се поврзани и со други предаторски списанија и конференции);
  - на излагачите им е дозволено да држат повеќе различни презентации на конференцијата;
  - поканите за вакви конференции наликуваат на брошури за патување;
  - конференцијата го добива префиксот „меѓународна“, иако организаторот и најголем број од учесниците се од една земја;
  - организаторите на конференцијата ветуваат дека трудовите ќе бидат објавени во списанија индексирани во ISI (International Scientific Indexing) или SCOPUS, но не го наведуваат називот на списанијата;
  - називот на конференцијата е ист или многу потсетува на некоја легитимна, реномирана конференција. (Beal, 2016).

Горенаведените критериуми, но и постојаните консултации и разменување искуства на научноистражувачкиот кадар со колеги од истата област на национално и на меѓународно ниво, би требало да помогнат при оценувањето дали одредена конференција е предаторска. (Перић и др., 2016, стр. 47-48).

Заклучок

Зголемењот број на електронски публикации во последно време овозможува побрз и поедноставен начин на пребарување и наоѓање на потребните информации. Отворениот пристап (Open Access) до електронските публикации, со основното сфаќање на знаењето како универзално добро, нуди одлична можност за ширење на знаењето, лесна достапност до литературата, потенцијални можности за цитирање и бесплатен достап до информации (особено значајно за истражувачите од неразвиените земји). Ваквиот начин на функционирање на отворениот пристап е злоупотребен од одредени издавачи преку нивното неетичко однесување при издавање на научни публикации, а чија единствена цел е финансискиот профит. Резултат на ваквото однесување е појавата на предаторски издавачи, предаторски списанија и предаторски конференции, која не само што е неизбежна туку е и во постојан пораст. Тоа е сериозен проблем за научните работници. Бидејќи кога аплицираат со своите трудови во вакви изданија, во најголем број случаи, би можеле нив да ги изгубат. Оттаму, всушност, произлегува и потребата за зголемена едукација на авторите во врска со мерките на претпазливост и проверката што треба да ја

направат при одлучувањето во кое списание или на која научна конференција ќе ги понудат своите трудови. Покрај тоа, авторите би требало да се охрабрат и да ги споделуваат своите негативни искуства преку своите веб-страници, социјални мрежи или контакти со колеги од нивната област на истражување. Во секој случај, за решавање на овој проблем, не треба да се занемари и улогата на академските институции кои треба да вложат сериозни напори за академски надзор и вистинска процена на квалитетот и на резултатите од истражувањата. Денешната технологија, преку глобалната мрежа, овозможува добивање информации од секаков вид, па доколку некој издавач на каков било начин го прекршил етичкиот кодекс, авторот има можност да ја добие информацијата, да ја провери и да се заштити. Во секој случај, сокривањето или недостатокот на информации на веб-страницата на некое списание или конференција би требало да е доволна индикација за сомнеж.

Библиографија

- [1] Перић К. П., Тимотијевић Т. С., Димитријевић Ж. Н. (2016). Публиковање у отвореном приступу и појава предаторских часописа и издавача. *Библиотекар*, 1-2, 39-59; ISSN 0006-1816.
***
- [1] Beal J. (2016). Proposed Criteria for Identifying Predatory Conferences. *Scholarly Open Access*. <https://scholarlyoa.files.wordpress.com/2016/06/proposed-criteria-for-identifying-predatory-conferences.pdf> (Accessed 12.03.2020).
- [2] COPE Discussion Document: Predatory Publishing. (2019). Committee on Publication Ethics Council. DOI: <https://doi.org/10.24318/cope.2019.3.6>
- [3] Crotty D. (2017). Predatory publishing as a rational response to poorly governed academic incentives. *The Scholarly Kitchen* 28/02/2017. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2017/02/28/>
- [4] Grudnewicz A., Moher D., Cobey D. C. (2019). Predatory Journals: No Definition, No Defence. *Nature* 576, 210-212 . DOI: 10.1038/d41586-019-03759-y
- [5] *Principles of Transparency and Best Practice in Scholarly Publishing, Version 3* (2018). Committee on Publication Ethics, Directory of Open Access Journals, Open Access Scholarly Publishers Association, World Association of Medical Editors. DOI: <https://doi.org/10.24318/cope.2019.1.12>
- [6] Tao T. (2020). India's Fight Against Predatory Journals: An Interview with Professor Bhushan Patwardhan. *The Scholarly Kitchen* 05/02/2020. <https://scholarlykitchen.sspnet.org/2020/02/05/>
- [7] *Think. Check. Submit.* (n.d.) <http://thinkchecksubmit.org/check> (Accessed 11.03.2020).
- [8] *What is DOAJ's policy on "predatory" publishers and journals?* Directory of Open Access Journals. (n.d.). <https://doaj.org/faq>. (Accessed 10.03. 2020).

Olja Stojkova

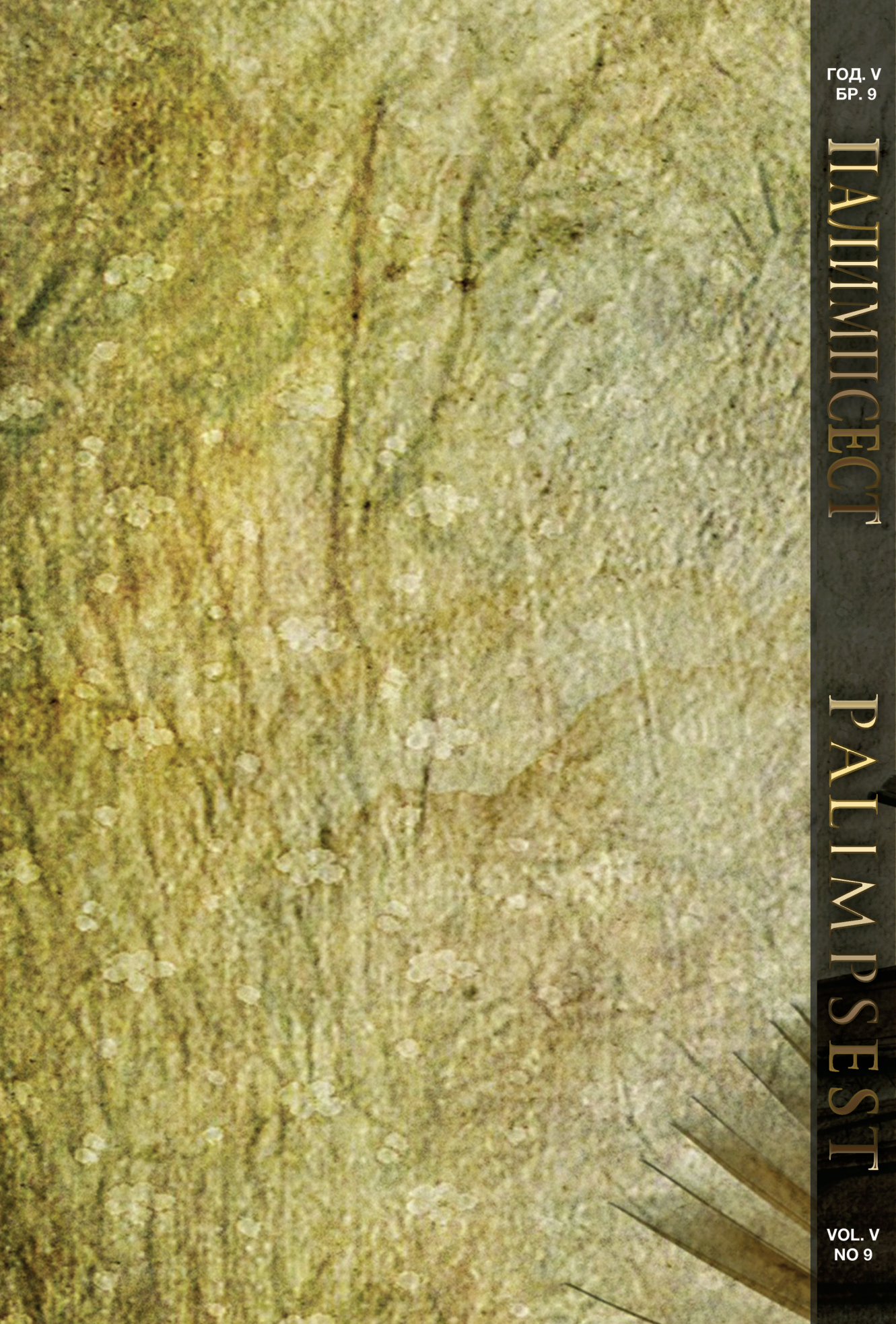
National and University Library “St. Kliment Ohridski”, Skopje

Predatory Publishing

Abstract: The rise and development of electronic publishing has followed the development of open access to information. Open access to electronic publications allows users to freely access and use published scientific papers. This type of publishing offers a number of advantages, but it also opens up opportunities for abuse. The emergence of predatory(fake) publications and publishers is one of them. This type of publications dates back about ten years and they are serious problem for the research staff, since the papers sent to the publisher are already lost scientific papers. In addition to predatory journals, predatory conferences have become quite popular lately, which are essentially for-profit, low-quality academic meetings that researchers use to share and present their scientific research. The purpose of this paper is to give a clearer picture of predatory publishers, predatory journals and predatory conferences, so that researchers can more easily identify and protect their scientific papers.

Keywords: *electronic publishing, predatory publishers, predatory journals, predatory conferences, Open Access, researchers.*

ГОД. V
БР. 9

ПАЛИМПСЕСТ

PALIMPSEST

VOL. V
NO 9